

Durmuş Hocaođlu

Cumhurbaşkanı Seçimi Münâsebetiyle İdeal Politik ve Real Politik: II

Yeniçağ, “Analiz”., 19 Ağustos 2007, Pazar., s.
“Analiz” Sıra No: 559; 2007-074; Ağustos-09

YENİÇAĞ

Her ülkenin aynı kürre-i arz üzerinde mukîm ve aynı fizikî kanunlara tâbi’ olmakla berâber, coğrâfî iklim şartları farklı olduğu gibi, psikolojik ve siyâsî iklim şartları da farklıdır – aksi vârid olaydı, umum insanlığın bir tek millet olması iktizâ edeceğini unutmamalıyız; ülkelerin ve milletlerin tarihî gelişimlerinden ve karakter ve niteliklerinden bağımsız olarak ele alınması mümkün olmayan bu şartlar gözönünde tutulmaksızın yürütülecek siyâsetler ekseriyetle vâki’ olduğu üzere, kayıpları kazançlarından, götürüleri getirilerinden daha fazla olan hazîn netîcelere sebebiyet verebilmektedirler. İşte, Real Politik denen şeyin dâhilî siyâsetteki versiyonunun önemi burada kendisini bâriz bir şekilde göstermekte ve bu noktada, Makyavel’in, bir önceki yazımızda aktardığımız aforizması çok mânidar bir ehemmiyet kazanmaktadır: **“Elde edebileceğinden fazlasına tamah edenler, mâkul olanı da elden kaçırabilirler.”** Bu, **“deveyi yardan uçuran bir tutam ottur”** şeklindeki Türk atasözünün bir başka formudur ki daha bir başka formu da Bouterweck tarafından dile getirilmiştir: **“Bir kamışı aşırı derecede bükerseniz kırılır; çok isteyen azı da bulamaz.”**

İmdi nedir Türkiye’nin nevi şahsına münhasır real politik?

Dilerseniz bunu da bir başka teorisyenden, Gellner’den aktaralım[*]:

Türk eliti açık biçimde çok ilginç bir seçimle karşı karşıyaydı. Batılılaşma yolundaki Kemalist miras hem demokrasiyi hem de sekülerliği içeriyordu. Bunun altında yatan tümevarım şöyleydi: Batı seküler ve demokratiktir. Batı güçlüdür. Biz de güçlü olmalıyız. Öyleyse biz de seküler ve demokratik olmak zorundayız. Güçlü olmak için demokratik olmak zorundayız (çünkü demokratik Batı güçlü). Bundan ötürü, ulusal gücün bekçisi ve garantörü olan ordu, bu gücün önkoşullarını gözetmelidir. Bu önkoşullar, askerî ve hiyerarşik örgütlenmeye uymayan, karşıt unsurlar içerse bile, ordu o kendine has sadakat ve disipliniyle bu unsurların tümünü fark gözetmeden desteklemelidir.

Buraya kadar çok iyi. Ancak, ya sözkonusu ülkenin özel koşulları içinde hem demokratik hem de seküler olunamıyorsa, ne olacak? Ya adil seçimler sonucunda, oyların büyük çoğunluğu dinsel yönü ağır basan bir partiye giderse ve bunu müteakip, zaferi kazanan parti Kemalist mirası tehlikeye atacak işler yaparsa ne olacak? Kısaca, Kemalist demokrasi demokratik biçimde kendi kendini sona erdirecek olursa, o zaman ne yapılacak?

Açıkça görülüyor ki, işin başında bu Batılılaşma geleneğine biçim verenler sözünü ettiğimiz türden bir sorunu kestirememişler ve soruna iyi bir yanıt oluşturamamışlar. Bazı entellektüellerin çabasına karşın, çok iyi bir teorik çözüm mevcut değil. Ancak, politik pratikte bir tür çözüme ulaşılmış görünüyordu. Çözümün ne olduğunu farkettim: hiç şüphe yok ki, ayrımlardan ve nüanslardan habersiz olduğum için gerçeği basite indirgemiş ve değiştirmiş olabilirim.

İşin özünde bu pratik çözüm şu şekilde işliyordu: Adil seçimleri *yapacağız*- Eğer sonuç aleyhimize olursa, yani dinsel oportünistlerin ya da onlara yamanmaya çalışanların zaferi onaylanırsa, bu kararı demokrasiye olan sadakatimizle kabulleneceğiz. En azından bir süre için. Ama zaferi kazananlar fazla ileri giderlerse, Kemalist Sünnetin bekçisi olan ordu araya girerek Geleneğe ihanet edenleri cezalandıracaktır. Ancak, Geleneğe olan bağlılığımız yine sağlam kalacak ve bir süre sonra yeniden sivil düzeni ve demokratik seçimleri inşa edeceğiz. Eğer önceki senaryo tekrarlanırsa, biz de müdahalemizi tekrarlayacağız. Hiç kimsenin bundan kuşkusunu olmasın. Ankara'da dev bir süngülü asker anıtı vardır: Eğer bu anıtın simgesel dilini iyi anlayabildiysem, sanırım yüksek sesle ve açıkça şöyle diyor: Eğer *reaya* ve/veya onun seçilmiş temsilcileri çok ileri giderlerse, araya gireriz ve ne yapacağımızı da herkes kesin olarak biliyor. Aşırı uçlar, ister dinî ister Solcu ya da her ikisi birden olsun, eğer çizmeyi aşarlarsa sonucuna karışmayız. Bunu daha önce de yaptık, bundan sonra da yaparız. Sizi uyarıyoruz. Biz Geleneğin Bekçileriyiz.

Sonuçta ortaya çıkan şey, İbni Haldun'un eski ünlü teorisindeki kadar farklı da olsa, döngüsel politikanın yeni bir versiyonu gibi görünüyor. Ne zaman Geleneğe karşı popüler bir sırt çevirme kabul edilebilir sınırları aşsa, ulusal geleneğin koruyucuları tarafından yukarıdan aşağı bir **Kemalist saflaştırma** uygulanıyor. Bu sahnenin her iki ana oyuncusunun da içsel itkilerle hareket ettikleri düşünülürse, bu sarkacın sonsuza kadar sallanmaması için pek bir sebep yok gibi.

★ ★ ★

Öyle sanıyorum mesaj alınmış olsa gerek: AKP – İdeal Politik'ten bahsetmiyorum -, Real Politik'i göz ardı ediyor ve siyâset kamışını çok fazla büküyor gibi.

[*] Ernest Gellner., *Milliyetçiliğe Bakmak (Encounters with Nationalism)*., Çev.: S. Coşar, S. Özertürk, N. Soyank., İletişim Yay., İst., 1998., s.117-119

